

Περιεχόμενα

	Σελ.
Οι εξελίξεις του εμπορίου της Ελλάδος με τους δύο κυριότερους εμπορικούς εταίρους	5
Οι εξελίξεις την τελευταία πενταετία	5
Τα εξαγόμενα προϊόντα γενικά	7
Αγροτικά προϊόντα	8
Βιομηχανικά προϊόντα, καύσιμα και πρώτες ύλες	8
Τα σημαντικότερα εξαγόμενα είδη	9
Είδη ενδυμασίας	9
Μη σιδηρούχα μέταλλα	10
Τρόφιμα	11
Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα	11
Ιατρικά και φαρμακευτικά προϊόντα	12
Χαλυβουργικά προϊόντα	13
Το ελληνικό λάδι και τα ψάρια	14
Πίνακες	17

Η Ιταλία, για πρώτη φορά κατά τη μεταπολεμική περίοδο, εκτόπισε το 2008 τη Γερμανία και έγινε πρώτη εξαγωγική αγορά της χώρας και, όπως φαίνεται, θα κρατήσει αυτή τη θέση τουλάχιστον στο δυνάμενο να προβλεφθεί μέλλον.

Η αξία των ελληνικών εξαγωγών προς τη γειτονική χώρα έφτασε το περασμένο έτος σε 2.002 εκ.€, σε σχέση με 1.821 εκ.€ που ήταν η αξία των εξαγωγών προς τη Γερμανία, που υπήρξε σταθερά η πρώτη εξαγωγική αγορά της χώρας μεταπολεμικά.

Η διερεύνηση των αιτιών αυτής της παράλληλης, αλλά αντίστροφης διαδρομής, έχει ιδιαίτερη αξία, γιατί αποκαλύπτει και άλλες πλευρές των ανακατατάξεων που συντελούνται στην εξαγωγική δραστηριότητα της χώρας.

Η άνοδος της Ιταλίας στην πρώτη θέση, και μάλιστα με τόσο μεγάλη διαφορά (181 εκ.€) οφείλεται αφενός στην αύξηση της αξίας των εξαγωγών προς την Ιταλία κατά 7,9% και αφετέρου στην πτώση των εξαγωγών προς τη Γερμανία κατά 8,4%. Η αύξηση των ελληνικών εξαγωγών συνολικά, με βάση τα στοιχεία της ΕΣΥΕ, περιορίστηκε σε 1,1% το περασμένο έτος.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι, για πρώτη φορά, η αξία των εξαγωγών σε μία χώρα υπερβαίνει, έστω και λίγο, τα 2 δις ευρώ. Το 2008 η αξία των εξαγωγών ξεπέρασε το 1 δις ευρώ, εκτός της Ιταλίας, σε τρεις ακόμη χώρες: τη Γερμανία (1.821 εκ.€), τη Βουλγαρία (1.237 εκ.€) και την Κύπρο (1.103 εκ.€).

Η αξία των εξαγωγών προς την Ιταλία αντιπροσώπευε, το περασμένο έτος (2008) το 11,6% της αξίας των ελληνικών εξαγωγών συνολικά, ενώ η συμμετοχή της Γερμανίας ήταν 10,5% και 22,1% και οι δύο μαζί. Στο 2007 η συμμετοχή των δύο χωρών στις συνολικές εξαγωγές ήταν 10,8% και 11,5% αντιστοίχως.

Οι δύο αυτές αγορές απορροφούν μεγάλο ποσοστό των ελληνικών εξαγωγών το οποίο, αν και υποχωρεί στην τρέχουσα δεκαετία, στο πλαίσιο μιας γενικότερης τάσης γεωγραφικής διεύρυνσης της εξαγωγικής δραστηριότητας της χώρας, παραμένει πολύ υψηλό. Στο πρώτο έτος της τρέχουσας δεκαετίας (2001) οι εξαγωγές προς τη Γερμανία αντιπροσώπευαν το 14,2% των εξαγωγών και προς την Ιταλία το 10,2%, συνολικά δηλαδή 24,4% σε σχέση με 24,3% το προηγούμενο έτος.

Η επόμενη τρίτη σε μέγεθος αγορά, η Βουλγαρία, βρίσκεται αρκετά πιο πίσω με 1.237 εκ.€ ή 7,1% της εξαγωγικής δραστηριότητας της χώρας το περασμένο έτος.

Στις ελληνικές εισαγωγές, η Γερμανία διατηρεί την πρώτη θέση του προμηθευτή της ελληνικής αγοράς αλλά και στην περίπτωση αυτή η Ιταλία την πλησιάζει. Οι εισαγωγές από τη Γερμανία έφτασαν σε 7.232 εκ.€ από 7.149 εκ.€ στο 2007, σημείωσαν δηλαδή αύξηση κατά 1%, ενώ οι εισαγωγές από την Ιταλία ανέβηκαν σε 6.886 εκ.€ από 6.488 εκ.€ (αύξηση 6%). Κατά το περασμένο έτος (2008) οι ελληνικές εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 10% και έφτασαν σε 58.365 εκ.€. Έτσι, η Γερμανία αντιπροσώπευε το περασμένο έτος το 12,4% των ελληνικών εισαγωγών, σε σχέση με 13,5% στο 2007 και η Ιταλία το 11,8% και 12,2%, αντιστοίχως.

Οι εξελίξεις του εμπορίου της Ελλάδος με τους δύο κυριότερους εμπορικούς εταίρους

Στην τρέχουσα δεκαετία, η πορεία των εξαγωγών προς την Ιταλία είναι αυξανόμενη, ενώ αντιθέτως προς τη Γερμανία είναι φθίνουσα. Οι εξαγωγές προς την Ιταλία, το 2008 σε σχέση με το 2000 αυξήθηκαν κατά 47% ενώ οι εξαγωγές προς τη Γερμανία κατά 5% μόνο. Στο ίδιο διάστημα οι ελληνικές εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 36%. Συνεπώς, ήταν φυσικό τελικά η ιταλική αγορά να υπερκαλύψει τη διαφορά που τη χώριζε από τη γερμανική και η Ιταλία να καταστεί στο 2008 ο πρώτος πελάτης για τα ελληνικά προϊόντα.

Οι εξελίξεις στην τελευταία πενταετία

Οι εξαγωγές προς την Ιταλία μεταξύ των ετών 2004 και 2008 αυξήθηκαν κατά 61,4%, σε σχέση με αύξηση 40% για το σύνολο των ελληνικών εξαγωγών, με αποτέλεσμα η συμμετοχή της γειτονικής χώρας στην εξαγωγική δραστηριότητα της χώρας να ανέβει σε 11,6% στο τελευταίο έτος, από 10% στο 2004.

Οι εξαγωγές προς τη Γερμανία, από την άλλη, αυξήθηκαν μεταξύ των ετών αυτών μόνον κατά 12,4% με αποτέλεσμα η συμμετοχή της πρώτης σε μέγεθος, ως το 2007, εξαγωγικής αγοράς στο εξαγωγικό εμπόριο της χώρας να περιοριστεί σε 10,5% στο 2008 από 13,1% στο 2004.

Η παράλληλη αυτή σύγκριση δείχνει ότι η ανάδειξη της Ιταλίας στην πρώτη εξαγωγική αγορά πραγματοποιήθηκε βαθμιαία στα τελευταία χρόνια, όπως άλλωστε και ο υποβιβασμός της Γερμανίας στη δεύτερη θέση.

Στις εισαγωγές, η Γερμανία παραμένει ο πρώτος προμηθευτής της ελληνικής αγοράς με εισαγωγές που είχαν φτάσει στο 2008 σε 7,232 εκ.€, αλλά σημειώνοντας αύξηση κατά 30% στην πενταετία, χαμηλότερη από τη συνολική αύξηση (44%) των εισαγωγών, με αποτέλεσμα η συμμετοχή της να περιοριστεί σε 12,4% από 13,8% στο 2004.

Οι εισαγωγές από την Ιταλία μεταξύ των ετών 2004 και 2008 αυξήθηκαν κατά 28% και είχαν φτάσει σε 6.886 εκ.€ ή ποσοστό 11,8% του συνόλου των ελληνικών εισαγωγών, από 5.395 εκ.€ (ή 13,3%) στο 2004.

Αν και οι δύο χώρες διατηρούν την πρώτη και τη δεύτερη θέση στο εισαγωγικό εμπόριο, η εισαγωγική εξάρτηση και από τις δύο χώρες περιορίζεται, καθώς η συμμετοχή τους στο σύνολο των ελληνικών εισαγωγών πέφτει από 27,1% στο 2004 σε 24,2% στο 2008.

Παλαιότερα πάντως οι εξαγωγές προς την Ιταλία ήταν περισσότερο συγκεντρωμένες, σε σχέση με τη Γερμανία. Στο 1996 οι εξαγωγές ελαιολάδου προς την Ιταλία αντιπροσώπευαν το 1/2 σχεδόν της συνολικής αξίας των εξαγωγών προς τη γειτονική χώρα. Και πάντοτε το παρθένο ελαιόλαδο αποτελεί το πρώτο εξαγόμενο είδος και τα ψάρια των ιχθυοτροφείων το δεύτερο. Τα δύο αυτά είδη διατηρούν την ίδια θέση στις ελληνικές εξαγωγές προς την Ιταλία, αλλά με σημαντικά χαμηλότερη συμμετοχή. Στη Γερμανία, αντίθετα, τα δύο πρώτα είδη ουδέποτε έφτασαν σε τέτοια ύψη συμμετοχής.

Οι εξελίξεις αυτές έχουν δύο συνέπειες. Πρώτο, σε μια χώρα οι εξαγωγές είναι σταθερότερες όταν δεν είναι πολύ συγκεντρωμένες και δεύτερο και οι επιδόσεις των προϊόντων που έχουν τις πρώτες θέσεις είναι σταθερότερες, όσο οι εξαγωγές τους κατευθύνονται σε περισσότερες χώρες ή διαφορετικά η μείωση της εξάρτησης των εξαγωγών ενός προϊόντος από μια αγορά συμβάλλει προς την ίδια κατεύθυνση.

Τα εξαγόμενα προϊόντα γενικά

Όπως είναι αναμενόμενο, η χώρα μας εξάγει πολύ μεγάλη ποικιλία προϊόντων και στις δύο χώρες, προς τις οποίες κατευθύνεται σχεδόν το 1/4 της συνολικής αξίας των ελληνικών εξαγωγών. Από τα 3.118 είδη που αποτελούν το αντικείμενο του διεθνούς εμπορίου, με βάση το σύστημα της Τυποποιημένης Ταξινόμησης του Διεθνούς Εμπορίου (ΤΤΔΕ) του ΟΗΕ, η χώρα μας εξάγει γύρω στα 2.700 είδη (2.669 είδη το 2008), δηλαδή σχετικά μεγάλο αριθμό, αν και σε πολλά είδη οι εξαγωγές δεν είναι σπουδαίες ή είναι αμελητέες. Στην Ιταλία τα εξαγόμενα είδη υπερβαίνουν τα 1.500 (1.534 στο 2008). Λίγο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των ειδών που εξάγονται στη Γερμανία (1.570 είδη στο 2008).

Οι ελληνικές εξαγωγές προς την Ιταλία είναι λιγότερο συγκεντρωμένες. Τα 20 σημαντικότερα προϊόντα το 2008 κάλυψαν το 48% του συνόλου, τα 50 σημαντικότερα το 65% και τα 100 σημαντικότερα το 76%, δηλαδή τα 3/4 των εξαγωγών προς τη γειτονική χώρα. Η αξία του εκατοστού σε αξία προϊόντος το 2008 είχε φτάσει σε 2,7 εκ.€. Αυτό σημαίνει ότι είδη αξίας μισού περίπου δισεκατομμυρίου ευρώ βρίσκονται πέρα από την πρώτη εκατοντάδα. Τα είδη των οποίων οι εξαγωγές υπερβαίνουν το 1 εκ.€ δεν είναι δυνατό γενικά, και για τις δύο χώρες, να θεωρηθούν ευκαιριακές. Τα είδη που η αξία των εξαγωγών τους υπερβαίνει το 1 εκ.€ στις εξαγωγές προς την Ιταλία στο 2008 ήταν συνολικά 174.

Στη Γερμανία, από την άλλη, οι εξαγωγές είναι περισσότερο συγκεντρωμένες, σε σχέση με τις εξαγωγές προς την Ιταλία. Τα 20 σημαντικότερα εξαγόμενα είδη κάλυψαν στο τελευταίο έτος της εξεταζόμενης περιόδου το 53%, τα 50 σημαντικότερα το 71% και τα 100 σημαντικότερα το 82%. Παρά το υψηλό ποσοστό που καλύπτουν τα 100 πρώτα προϊόντα, η αξία των εξαγωγών του εκατοστού είδους είναι υψηλή (2,8 εκ.€) και συνεπώς ο κατάλογος των ειδών που έχουν αξιόλογη επίδοση δεν εξαντλείται και στην περίπτωση της Γερμανίας στα 100 σημαντικότερα είδη. Τα προϊόντα που η αξία των εξαγωγών τους προς τη Γερμανία ξεπέρασαν στο 2008 το 1 εκ.€ ήταν 170.

Το ένα εκ.€, αλλά προπαντός τα 5 εκ.€, είναι ένα κρίσιμο ποσό για το μέγεθος των ελληνικών εξαγωγών γενικά και πολύ περισσότερο για μεμονωμένες χώρες, έστω και αν πρόκειται για τις δύο μεγαλύτερες εξαγωγικές αγορές της χώρας μας.

Τα είδη των οποίων οι εξαγωγές υπερέβαιναν τα 5 εκ.€ στο 2000 ήταν συνολικά 63, παρά το γεγονός ότι η συνολική αξία των εξαγωγών προς τη Γερμανία στο τελευταίο έτος της περασμένης δεκαετίας σε απόλυτο ύψος ήταν χαμηλότερη, σε σχέση με το 2008. Εν τούτοις τα προϊόντα των οποίων η αξία ξεπερνούσε τα 5 εκ.€ ήταν περισσότερα, σε σχέση με το 2008 που είχαν φτάσει συνολικά σε 55, δείχνοντας ότι οι εξαγωγές προς την πρώτη, ως το 2007, εξαγωγική αγορά της Ελλάδας τείνουν να συγκεντρωθούν σε λιγότερα είδη.

Αγροτικά προϊόντα

Κύριο χαρακτηριστικό και των δύο σημαντικότερων εξαγωγικών αγορών της χώρας είναι ότι απορροφούν αυξημένο ποσοστό γεωργικών προϊόντων, κατά βάση τροφίμων. Το 2008 οι εξαγωγές αγροτικών προϊόντων αντιπροσώπευαν το 21% του συνόλου. Προς την Ιταλία όμως, το ποσοστό αυτό ήταν 28% και προς τη Γερμανία 30%, μάλιστα η συμμετοχή της Γερμανίας αυξάνεται κατά τη διάρκεια της τελευταίας πενταετίας, ενώ της Ιταλίας παραμένει σταθερή (29% και 28% στο πρώτο και στο τελευταίο έτος της εξεταζόμενης περιόδου με ενδιάμεσες πολύ μεγάλες εξάρσεις, λόγω ελαιολάδου και ψαριών).

Βιομηχανικά προϊόντα, καύσιμα και πρώτες ύλες

Οι εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων υπερβαίνουν λίγο τη μισή αξία των ελληνικών εξαγωγών προς την Ιταλία, βρίσκονται δηλαδή πάνω-κάτω στο ίδιο επίπεδο με τις εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων της χώρας προς όλο τον κόσμο. Αντιθέτως προς τη Γερμανία η συμμετοχή τους είναι αρκετά υψηλότερη και αποτελεί τα 2/3 πάνω-κάτω της αξίας των εξαγωγών προς τη χώρα αυτή. Αλλά ενώ κανονικά αυτό θα έπρεπε να αποτελεί πλεονέκτημα, αποτελεί στην πραγματικότητα την κύρια αδυναμία της εξαγωγικής δραστηριότητας προς τη Γερμανία, όπως θα φανεί παρακάτω.

Οι εξαγωγές **πρώτων υλών** είναι σημαντικές προς την Ιταλία, αλλά η συμμετοχή είναι φθίνουσα: από 9,3% στο 2004 περιορίζεται σε 5,5% στο

2008, ενώ προς τη Γερμανία είναι πολύ περιορισμένες: 1,4% των συνολικών εξαγωγών μας στο 2008.

Οι ασταθείς εξαγωγές *καυσίμων* εμφανίζουν πολύ μεγάλη άνοδο προς την Ιταλία και αντιπροσώπευαν το 12% του συνόλου των εξαγωγών προς τη γειτονική χώρα στο 2008, αλλά στα δύο πρώτα χρόνια της πενταετίας ήταν πολύ περιορισμένες. Άρχισαν να ανεβαίνουν από το 2006. Προς τη Γερμανία η πολύ μικρή συμμετοχή τους παρέμεινε αμετάβλητη.

Τα σημαντικότερα εξαγόμενα είδη

Μετά τη γενική αυτή επισκόπηση είναι σκόπιμο να εξεταστεί λεπτομερέστερα η συμπεριφορά των εξαγωγών προς τις δύο κυριότερες εξαγωγικές αγορές της χώρας.

Είδη ενδυμασίας (κωδ. ΤΤΔΕ 84)

Η κυριότερη αιτία υποχώρησης των εξαγωγικών επιδόσεων προς τη Γερμανία είναι η κατάρρευση των εξαγωγών στα είδη ενδυμασίας. Η κατηγορία αυτή αποτελείται από 96 είδη. Η αξία των εξαγωγών αυτών έπεσε από 623 εκ.€ στο 2000 σε 191 εκ.€ μόνο στο 2008, μειώθηκε δηλαδή κατά 69,3%. Βέβαια οι εξαγωγές των ειδών αυτών έπεσαν προς όλο τον κόσμο, αλλά η πτώση τους είναι πολύ πιο περιορισμένη (-38%). Και στο πολύ χαμηλό αυτό επίπεδο η Γερμανία, παρά ταύτα, παραμένει και το 2008 η πρώτη εξαγωγική αγορά για τα προϊόντα αυτά, απορροφώντας το 18,5% των ελληνικών εξαγωγών αυτής της κατηγορίας. Στο 2000 όμως η συμμετοχή των ειδών ενδυμασίας στις εξαγωγές προς τη Γερμανία υπερέβαινε το 1/3 του συνόλου (37,4%).

Οι απώλειες μεταξύ των ετών 2000 και 2008 φτάνουν σε 432 εκ.€, ποσό που αντιπροσωπεύει πάνω από το 1/4 της συνολικής αξίας των εξαγωγών της κατηγορίας αυτής ή σχεδόν το 1/4 της αξίας όλων των εξαγωγών προς τη Γερμανία. Οι ελληνικές εξαγωγές στην κατηγορία αυτή έπεσαν από 1.665 εκ.€ στο 2000 σε 1.033 εκ.€ στο 2008, με συνολικές απώλειες 632 εκ.€. Με άλλα λόγια οι απώλειες προς τη Γερμανία αντιπροσώπευαν το 68,4% των συνολικών απωλειών των ελληνικών εξαγωγών στην κατηγορία αυτή στην τρέχουσα δεκαετία. Αξία εξαγωγών που δεν απέχει και πολύ από το μισό δισεκατομμύριο δεν ήταν δυνατό να αναπληρωθεί σε οκτώ χρόνια σε μια μόνον αγορά, όσο μεγάλη και αν είναι αυτή η αγορά.

Αντιθέτως, στην Ιταλία οι εξαγωγές των ειδών ένδυσης, παρά την πτώση τους προς όλο τον κόσμο, όχι μόνο δεν υποχώρησαν, αλλά σημείωσαν σημαντική αύξηση από 46 εκ.€ στο 2000 σε 87 εκ.€ στο 2008, δηλαδή σχεδόν διπλασιάστηκαν. Αυτό σημαίνει ότι προς την Ιταλία εξάγονται είδη αυτής της κατηγορίας που αντέχουν ακόμα στο διεθνή ανταγωνισμό.

**Εξέλιξη των εξαγωγών ειδών ενδυμασίας
προς όλο τον κόσμο, την Ιταλία και τη Γερμανία**

<i>Χώρα</i>	<i>Αξία εξαγωγών (εκατ. €)</i>		<i>Μεταβολή</i>	<i>Συμμετοχή</i>	
	<i>2000</i>	<i>2008*</i>	<i>2008/2000</i>	<i>2000</i>	<i>2008*</i>
Ιταλία	46	87	89,1%	2,8%	8,4%
Γερμανία	623	191	-69,3%	37,4%	18,5%
Κόσμος	1.665	1.033	-38,0%	100,0%	100,0%

* Προσωρινά στοιχεία

Πηγή: ΕΣΥΕ, επεξεργασία στοιχείων από το KEEM

Μη σιδηρούχα μέταλλα (κωδ. ΤΤΔΕ 68)

Αντιθέτως, στις εξαγωγές προς την Ιταλία αυξανόμενο ρόλο διαδραματίζουν τα μη σιδηρούχα μέταλλα και ειδικότερα ο χαλκός και το αλουμίνιο και τα προϊόντα τους. Πρόκειται για μια μεγάλη κατηγορία που αποτελείται από 71 είδη. Αποτελούν μια από τις σημαντικότερες κατηγορίες, με αυξανόμενη συμμετοχή στις ελληνικές εξαγωγές (7,3% στο 2008 από 6,1% στο 2000).

Η Ιταλία αποτελεί την πρώτη αγορά και η Γερμανία τη δεύτερη. Προς την Ιταλία οι εξαγωγές της κατηγορίας αυτής αυξάνονται στην τρέχουσα δεκαετία κατά 83,3% και προς τη Γερμανία με 42,9%, ενώ προς όλο τον κόσμο η αύξηση στην περίοδο αυτή είναι 62,7%. Με άλλα λόγια η Γερμανία απορροφά σε απόλυτο ύψος περισσότερα προϊόντα της κατηγορίας αυτής, αλλά λιγότερα σε σχετικούς όρους, ενώ στην περίπτωση της Ιταλίας αυξάνεται ταχύτερα όχι μόνον η αξία των εξαγωγών, αλλά και η συμμετοχή της στις εξαγωγές αυτής της κατηγορίας.

Οι σχετικές εξελίξεις απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα.

**Εξέλιξη των εξαγωγών μη σιδηρούχων μετάλλων
προς όλο τον κόσμο, την Ιταλία και τη Γερμανία**

<i>Χώρα</i>	<i>Αξία εξαγωγών (εκατ. €)</i>		<i>Μεταβολή 2008/2000</i>	<i>Συμμετοχή</i>	
	<i>2000</i>	<i>2008*</i>		<i>2000</i>	<i>2008*</i>
Ιταλία	210	385	83,3%	27,2%	30,7%
Γερμανία	105	150	42,9%	13,6%	11,9%
Κόσμος	772	1.256	62,7%	100,0%	100,0%

* Προσωρινά στοιχεία

Πηγή: ΕΣΥΕ, επεξεργασία στοιχείων από το ΚΕΕΜ

Τρόφιμα (κωδ. ΤΤΔΕ 0)

Η κατηγορία 0 περιλαμβάνει τα τρόφιμα, εκτός από τα λίπη & έλαια και τα ποτά, και αποτελείται από 344 είδη. Ως αγορές τροφίμων, αν και είναι οι μεγαλύτερες και παραμένουν στην πρώτη θέση (Γερμανία) και στη δεύτερη (Ιταλία) στο τελευταίο έτος για το οποίο υπάρχουν πλήρη στοιχεία (2008), η σημασία τους περιορίζεται. Η Γερμανία απορρόφησε στο 2000 το 18,4% των συνολικών εξαγωγών τροφίμων, αλλά το 16,6% στο 2008 και η Ιταλία το 16,1% και 14,1%, αντιστοίχως.

**Εξέλιξη των εξαγωγών τροφίμων
προς όλο τον κόσμο, την Ιταλία και τη Γερμανία**

<i>Χώρα</i>	<i>Αξία εξαγωγών (εκατ. €)</i>		<i>Μεταβολή 2008/2000</i>	<i>Συμμετοχή</i>	
	<i>2000</i>	<i>2008*</i>		<i>2000</i>	<i>2008*</i>
Ιταλία	305	383	25,6%	16,1%	14,1%
Γερμανία	348	450	29,3%	18,4%	16,6%
Κόσμος	1.893	2.710	43,2%	100,0%	100,0%

* Προσωρινά στοιχεία

Πηγή: ΕΣΥΕ, επεξεργασία στοιχείων από το ΚΕΕΜ

Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα (κωδ. ΤΤΔΕ 65)

Εικόνα παρόμοια με τα είδη ενδυμασίας εμφανίζει και η κατηγορία των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, η οποία περιλαμβάνει 222 είδη. Οι

εξαγωγές των προϊόντων αυτών αυξήθηκαν σε 519 εκ.€ από 500 εκ.€ στο 2000 (αύξηση 3,8%). Οι δύο χώρες ήταν η πρώτη (Γερμανία) και η δεύτερη (Ιταλία) αγορά για την κατηγορία αυτή στο 2000, αλλά τα πράγματα έχουν αλλάξει το 2008: στην πρώτη θέση έχει ανέβει η Βουλγαρία ενώ τη δεύτερη θέση κατέλαβε η Ιταλία και την τρίτη πλέον η Γερμανία.

*Εξέλιξη των εξαγωγών κλωστοϋφαντουργικών
προς όλο τον κόσμο, την Ιταλία και τη Γερμανία*

<i>Χώρα</i>	<i>Αξία εξαγωγών (εκατ. €)</i>		<i>Μεταβολή</i>	<i>Συμμετοχή</i>	
	<i>2000</i>	<i>2008*</i>	<i>2008/2000</i>	<i>2000</i>	<i>2008*</i>
Ιταλία	72	72	0,0%	14,4%	13,9%
Γερμανία	99	50	-49,5%	19,8%	9,6%
Κόσμος	500	519	3,8%	100,0%	100,0%

* Προσωρινά στοιχεία

Πηγή: ΕΣΥΕ, επεξεργασία στοιχείων από το ΚΕΕΜ

Ιατρικά και φαρμακευτικά προϊόντα (κωδ. ΤΤΔΕ 54)

Πρόκειται για μια κατηγορία προϊόντων που σημείωσε μεγάλη ανάπτυξη στην τρέχουσα δεκαετία, κυρίως λόγω των παράλληλων εξαγωγών. Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει 45 είδη. Η Γερμανία από τη δεύτερη θέση στο 2000 έχει την 7^η θέση στο 2008. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι εξαγωγές αυτής της κατηγορίας κατευθύνονται κατά τα 9/10 στα κράτη-μέλη της ΕΕ25 τόσο στην αρχή, όσο και στο τέλος της εξεταζόμενης περιόδου.

Η Ιταλία εμφανίζεται με μικρή αλλά αυξημένη συμμετοχή, ενώ η Γερμανία δεν είναι απλώς η κυριότερη αγορά για την κατηγορία αυτή, αλλά αυξάνει σταθερά τη συμμετοχή της. Οι εξαγωγές ιατρικών και φαρμακευτικών προϊόντων προς τη Γερμανία το 2008 αποτελούσαν το 17,6% της συνολικής αξίας των εξαγωγών προς αυτή τη χώρα.

**Εξέλιξη των εξαγωγών ιατρικών & φαρμακευτικών προϊόντων
προς όλο τον κόσμο, την Ιταλία και τη Γερμανία**

<i>Χώρα</i>	<i>Αξία εξαγωγών (εκατ. €)</i>		<i>Μεταβολή</i>	<i>Συμμετοχή</i>	
	<i>2000</i>	<i>2008*</i>	<i>2008/2000</i>	<i>2000</i>	<i>2008*</i>
Ιταλία	-	32	-	-	3,7%
Γερμανία	59	320	442,4%	20,8%	37,0%
Κόσμος	283	865	205,7%	100,0%	100,0%

* Προσωρινά στοιχεία

Πηγή: ΕΣΥΕ, επεξεργασία στοιχείων από το ΚΕΕΜ

Χαλυβουργικά προϊόντα (κωδ. ΤΤΔΕ 67)

Ο σίδηρος και ο χάλυβας και τα προϊόντα τους αποτελούν μία κατηγορία που, αν και κατατάσσεται στα παραδοσιακά είδη, εμφανίζει εξαιρετικά μεγάλη ανάπτυξη στην τρέχουσα δεκαετία, ανάπτυξη που οφείλεται στον εκσυγχρονισμό του κλάδου και στην παραγωγή προϊόντων υψηλών προδιαγραφών. Οι εξαγωγές των προϊόντων αυτής της κατηγορίας σε αξία τετραπλασιάστηκαν (σε όγκο υπερτριπλασιάστηκαν) και αποτελούσαν στο 2008 το 5,64% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών σε αξία, σε σχέση με 1,92% στο 2000. Στην κατηγορία αυτή κατατάσσονται 166 είδη.

Η εξαγωγική δραστηριότητα μετατοπίζεται προς άλλες αγορές, εκτός της Ιταλίας και της Γερμανίας, ειδικότερα προς τη Β.Αμερική και τις βαλκανικές χώρες (15,7% και 33,1% του συνόλου στο 2008, σε σχέση με 6,9% και 19% στο 2000). Έτσι, η θέση των δύο χωρών έχει μεταβληθεί: η Ιταλία που είχε την πρώτη θέση στο 2000 κατέλαβε την 9^η θέση στο 2008 και η Γερμανία από την 6^η θέση υποχώρησε στην 8^η θέση, παρά τη μεγάλη αύξηση των εξαγωγών προς τη χώρα αυτή κατά την εξεταζόμενη περίοδο. Οι εξαγωγές προς τον ανεπτυγμένο κόσμο υποχώρησαν στο 42,1% του συνόλου στο 2008, σε σχέση με 61,2% στο 2000.

**Εξέλιξη των εξαγωγών σιδήρου και χάλυβα
προς όλο τον κόσμο, την Ιταλία και τη Γερμανία**

<i>Χώρα</i>	<i>Αξία εξαγωγών (εκατ. €)</i>		<i>Μεταβολή</i>	<i>Συμμετοχή</i>	
	<i>2000</i>	<i>2008*</i>	<i>2008/2000</i>	<i>2000</i>	<i>2008*</i>
Ιταλία	44	39	-11,4%	18,0%	4,0%
Γερμανία	14	39	178,6%	5,7%	4,0%
Κόσμος	244	978	300,8%	100,0%	100,0%

* Προσωρινά στοιχεία

Πηγή: ΕΣΥΕ, επεξεργασία στοιχείων από το ΚΕΕΜ

Το ελληνικό λάδι και τα ψάρια

Το ελαιόλαδο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στις εξαγωγές προς την Ιταλία. Είναι η σημαντικότερη αγορά για το προϊόν. Πρόκειται όμως για ένα είδος του οποίου οι εξαγωγές είναι ασταθείς. Η Ιταλία απορροφά πολύ μεγάλο ποσοστό της κατηγορίας «φυτικά λίπη και έλαια» (κωδ. ΤΤΔΕ 4) σε πολύ μεγάλη απόσταση από όλες τις άλλες χώρες. Τα 3/4 αυτής της μεγάλης κατηγορίας αποτελεί το παρθένο ελαιόλαδο (κωδ. ΤΤΔΕ 42141) του οποίου βασικός πελάτης είναι η Ιταλία επίσης. Π.χ. η Ιταλία το 2003 απορρόφησε τα 4/5 των ελληνικών εξαγωγών παρθένου ελαιόλαδου και το 2008 το 7,4%.

Οι εξαγωγές ελαιολάδου είναι, για εγγενείς λόγους, ασταθείς και η αστάθεια αυτή αντικατοπτρίζεται και στις ποσότητες και των εξαγωγών αυτού του προϊόντος που απορροφά η Ιταλία. Ενδεικτικά αναφέρεται η συμμετοχή της Ιταλίας σε ορισμένα έτη της προηγούμενης και της τρέχουσας δεκαετίας (σε παρένθεση η συμμετοχή) 1996 (31%), 1999 (26%), 2000 (15%), 2004 (6%), 2005 (19%), 2006 (15%), 2007 (10%).

Πάντως, η συμμετοχή της Ιταλίας στις εξαγωγές παρθένου ελαιόλαδου, αν και παραμένει πολύ υψηλή, είναι φθίνουσα, καθώς αυξάνεται η συμμετοχή άλλων χωρών, προς τις οποίες μάλιστα οι εξαγωγές είναι περισσότερο τυποποιημένες και όχι «χύμα» όπως στην Ιταλία, όπου το ελληνικό λάδι συσκευάζεται σε μικρές συσκευασίες και διατίθεται ως ιταλικό.

Αυτό φαίνεται από τη μέση τιμή διάθεσης όπου π.χ. στη Γερμανία είναι πολύ υψηλή.

Για τα ψάρια και τα θαλασσινά των ιχθυοτροφείων και τα παρασκευάσματά τους, η Ιταλία είναι επίσης η σημαντικότερη εξαγωγική αγορά. Στην κατηγορία «ψάρια, εκτός από θαλάσσια, οστρακοειδή, μαλάκια, υδρόβια ασπόνδυλα και παρασκευάσματα από ψάρια» (κωδ. ΤΤΔΕ 03), η Ιταλία ήταν ο πρώτος πελάτης το 2000, απορροφώντας το 52% των εξαγωγών αυτής, το 2003 επίσης απορροφώντας το 43% και το 2008 συμμετέχοντας με 39% στις ελληνικές εξαγωγές αυτών των προϊόντων.

*Εξέλιξη των εξαγωγών παρθένου ελαιολάδου
προς όλο τον κόσμο, την Ιταλία και τη Γερμανία*

<i>Χώρα</i>	<i>Αξία εξαγωγών (εκατ. €)</i>		<i>Μεταβολή</i>	<i>Συμμετοχή</i>	
	<i>2000</i>	<i>2008*</i>	<i>2008/2000</i>	<i>2000</i>	<i>2008*</i>
Ιταλία	201	148	-26,4%	#ΔΙΑΙΡ/0!	#ΔΙΑΙΡ/0!
Γερμανία	4	14	250,0%	#ΔΙΑΙΡ/0!	#ΔΙΑΙΡ/0!
Κόσμος			#ΔΙΑΙΡ/0!	#ΔΙΑΙΡ/0!	#ΔΙΑΙΡ/0!

* Προσωρινά στοιχεία

Πηγή: ΕΣΥΕ, επεξεργασία στοιχείων από το ΚΕΕΜ

*Εξέλιξη των εξαγωγών για τα ψάρια ιχθυοτροφείων και τα θαλασσινά
προς όλο τον κόσμο, την Ιταλία και τη Γερμανία*

<i>Χώρα</i>	<i>Αξία εξαγωγών (εκατ. €)</i>		<i>Μεταβολή</i>	<i>Συμμετοχή</i>	
	<i>2000</i>	<i>2008*</i>	<i>2008/2000</i>	<i>2000</i>	<i>2008*</i>
Ιταλία	164	175	6,7%	51,4%	39,2%
Γερμανία	12	18	50,0%	3,8%	4,0%
Κόσμος	319	446	39,8%	100,0%	100,0%

* Προσωρινά στοιχεία

Πηγή: ΕΣΥΕ, επεξεργασία στοιχείων από το ΚΕΕΜ

Η λεπτομερέστερη διερεύνηση της εξαγωγικής δραστηριότητας δείχνει ότι οι εξελίξεις προς την Ιταλία έχουν μονιμότερο χαρακτήρα και είναι δύσκολο η Γερμανία να ανακτήσει τη θέση από την οποία την εκτόπισε για πρώτη φορά στη νεότερη ιστορία των ελληνικών εξαγωγών η γειτονική χώρα. Εκτός όλων των άλλων, αυτό φαίνεται καθαρά και από το γεγονός ότι ακόμη και πιο προβληματικά προϊόντα, όπως π.χ. τα είδη ενδυμασίας και τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα επέδειξαν εξαιρετική αντοχή στην ιταλική αγορά.

Βεβαίως οι παρατηρήσεις και τα συμπεράσματα που έγιναν ή είναι προφανή σε αυτή την έρευνα ισχύουν για τις εξελίξεις ως και το 2008.

Η παγκόσμια οικονομική κρίση που έχει οδηγήσει στην κατάρρευση της διεθνούς ζήτησης και στην προβλεπόμενη για πρώτη φορά μετά τον πόλεμο σοβαρή υποχώρηση του παγκόσμιου εμπορίου και των εξαγωγών των μεγαλύτερων εξαγωγικών δυνάμεων (Γερμανία, Κίνα, Ιαπωνία) δεν είναι δυνατό να προβλεφθεί τι επιφυλάσσει για τις ελληνικές εξαγωγές και την κατανομή τους στις διάφορες χώρες.

Π ί ν α κ ε ς

Πίνακας 1

*Το εμπόριο της Ελλάδας με την Ιταλία και τη Γερμανία κατά τη διάρκεια της νέας δεκαετίας**

Χώρα	Αξία (σε εκατ. ευρώ)									% Μεταβολή 2008/2000
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Εξαγωγές										
Ιταλία	1.361,7	1.313,3	1.309,2	1.356,2	1.240,3	1.612,3	1.871,6	1.855,1	2.001,9	47,01%
Γερμανία	1.734,4	1.819,4	1.600,2	1.650,7	1.619,7	1.902,1	1.880,8	1.987,8	1.821,3	5,01%
Σύνολο εξαγωγών των 2 χωρών	3.096,1	3.132,7	2.909,4	3.006,9	2.860,0	3.514,4	3.752,4	3.842,8	3.823,2	23,48%
Σύνολο ελληνικών εξαγωγών	12.720,9	12.844,3	12.057,3	12.084,8	12.357,3	14.731,6	16.447,0	17.222,8	17.333,2	36,26%
Εισαγωγές										
Ιταλία	5.087,9	5.189,4	5.213,2	4.968,7	5.394,6	5.681,4	5.816,9	6.487,7	6.885,6	35,33%
Γερμανία	5.145,0	5.301,2	5.139,2	5.193,6	5.566,2	6.302,1	6.363,4	7.149,5	7.232,1	40,57%
Σύνολο εισαγωγών των 2 χωρών	10.232,9	10.490,6	10.352,4	10.162,3	10.960,8	11.983,5	12.180,3	13.637,2	14.117,7	37,96%
Σύνολο ελληνικών εισαγωγών	34.532,6	35.583,9	35.578,1	36.786,4	40.439,5	44.379,2	48.014,8	53.072,1	58.365,1	69,01%
Συμμετοχή στο σύνολο των ελληνικών εξαγωγών										
Ιταλία	10,70%	10,22%	10,86%	11,22%	10,04%	10,94%	11,38%	10,77%	11,55%	
Γερμανία	13,63%	14,17%	13,27%	13,66%	13,11%	12,91%	11,44%	11,54%	10,51%	
Συμμετοχή στο σύνολο των ελληνικών εισαγωγών										
Ιταλία	14,73%	14,58%	14,65%	13,51%	13,34%	12,80%	12,11%	12,22%	11,80%	
Γερμανία	14,90%	14,90%	14,44%	14,12%	13,76%	14,20%	13,25%	13,47%	12,39%	

Σημείωση: Η αύξηση των εξαγωγών στο 2008 σε σχέση με το 2007 που προκύπτει από τα στοιχεία του πίνακα είναι λίγο χαμηλότερη από την αναγραφόμενη στο κείμενο (1,1%) που βασίστηκε σε νεότερα στοιχεία της ΕΣΥΕ.

* Προσωρινά στοιχεία για τα έτη 2003-2008

Πηγή: ΕΣΥΕ, επεξεργασία στοιχείων από το ΚΕΕΜ

Πίνακας 2
Οι 20 κύριες εξαγωγικές αγορές της Ελλάδας
κατά τα έτη 2008* και 2000

2 0 0 8			2 0 0 0		
α/α	Χώρα	Αξία	α/α	Χώρα	Αξία
1	Ιταλία	2.001,86	1	Γερμανία	1.734,38
2	Γερμανία	1.821,30	2	Ιταλία	1.361,73
3	Βουλγαρία	1.236,99	3	Ην. Βασίλειο	861,52
4	Κύπρος	1.102,98	4	ΗΠΑ	691,42
5	ΗΠΑ	885,42	5	Τουρκία	631,67
6	Ην. Βασίλειο	820,06	6	Κύπρος	551,95
7	Ρουμανία	772,42	7	πΓΔΜ	510,06
8	Γαλλία	668,38	8	Γαλλία	490,27
9	Τουρκία	621,67	9	Βουλγαρία	488,07
10	Ισπανία	504,80	10	Ρουμανία	416,33
11	πΓΔΜ	442,13	11	Ισπανία	411,60
12	Ρωσία	418,88	12	Ολλανδία	346,94
13	Ολλανδία	402,07	13	Ρωσία	269,99
14	Αλβανία	378,33	14	Αλβανία	269,58
15	Σερβία-Μαυροβούνιο-Κόσοβο	328,36	15	Βέλγιο	214,21
16	Ελβετία	271,98	16	Ισραήλ	201,09
17	Σλοβενία	248,47	17	Σουηδία	160,19
18	Βέλγιο	222,69	18	Λίβανος	157,43
19	Ην.Αρ.Εμιράτα	217,88	19	Μάλτα	147,74
20	Πολωνία	217,25	20	Σερβία-Μαυροβούνιο-Κόσοβο	142,31
	Σύνολο εξαγωγών παραπάνω χωρών	13.583,91		Σύνολο εξαγωγών παραπάνω χωρών	10.058,48
	Σύνολο ελληνικών εξαγωγών	17.333,15		Σύνολο ελληνικών εξαγωγών	12.720,93

* Προσωρινά στοιχεία

Πηγή: ΕΣΥΕ, επεξεργασία στοιχείων από το ΚΕΕΜ

Πίνακας 3
Τα βασικά εξαγόμενα προϊόντα προς την Ιταλία το έτος 2008*

Κωδ. ΤΤΑΕ	Π ρ ο ï ό ν	Αξία (σε χιλ.\$)	% συμμετοχή στο σύνολο των εξαγωγών προς Ιταλία
42141	Παρθένο λάδι	147.936	7,39%
03418	Άλλα ψάρια, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (εκτός από συκώτια, αυγά και σπέρματα)	146.700	7,33%
68412	Κράματα αργιλίου	90.493	4,52%
68231	Ράβδοι και είδη με καθορισμένη μορφή από χαλκό καθαρισμένο	67.688	3,38%
68423	Πλάκες, ταινίες και φύλλα, από αργίλιο, με πάχος που υπερβαίνει το 0,2mm	52.755	2,64%
68411	Αργίλιο όχι σε κράμα	52.619	2,63%
68271	Σωλήνες κάθε είδους από χαλκό	47.234	2,36%
04110	Σιτάρι σκληρό, ανάλειστο	45.956	2,30%
99999	Απόρρητα	31.991	1,60%
57511	Πολυπροπυλένιο	31.972	1,60%
68232	Πλάκες, φύλλα και ταινίες, από ψευδάργυρο	31.897	1,59%
05679	Άλλα λαχανικά, παρασκευασμένα ή διατηρημένα αλλιώς παρά με ξύδι ή οξικό οξύ, όχι κατεψυγμένα	26.924	1,34%
22230	Σπέρματα βαμβακιού	26.222	1,31%
65243	Άλλα υφάσματα από βαμβάκι με την ονομασία "denim", που περιέχουν τουλάχιστον 85% κατά βάρος βαμβάκι, με βάρος που υπερβαίνει τα 200g/m ²	25.204	1,26%
59899	Άλλα χημικά προϊόντα και παρασκευάσματα μ.α.κ.	24.306	1,21%
84470	Φορέματα-πουκάμισα (σεμιζιέ), μπλούζες, μπλούζες-πουκάμισα και πουκαμισάκια για γυναίκες ή κορίτσια από υφάσματα πλεκτά	24.125	1,21%
35100	Ηλεκτρική ενέργεια	23.263	1,16%
66122	Τσιμέντα Portland	22.381	1,12%
02499	Άλλα τυριά	19.757	0,99%
05895	Βερύκοκα, κεράσια και ροδάκινα	19.570	0,98%
	Σύνολο εξαγωγών των 20 προϊόντων	958.992	47,91%
	Συνολικές εξαγωγές προς την Ιταλία	2.001.859	100,00%

* Τα στοιχεία είναι προσωρινά

Πηγή: ΕΣΥΕ-Επεξεργασία στοιχείων από το ΚΕΕΜ

Πίνακας 4
Τα βασικά εξαγόμενα προϊόντα προς τη Γερμανία το έτος 2008*

Κωδ. ΓΤΑΕ	Π ρ ο ï ό ν	Αξία (σε χιλ.€)	% συμμετοχή στο σύνολο των εξαγωγών προς Γερμανία
54293	Φάρμακα (περιλαμβάνονται και τα κτηνιατρικά φάρμακα), μ.α.κ., που παρουσιάζονται με μορφή δόσεων ή είναι συσκευασμένα για τη λιανική πώληση	162.499	8,92%
54232	Φάρμακα που περιέχουν αλκαλοειδή ή παράγωγά τους, αλλά δεν περιέχουν ούτε ορμόνες ούτε άλλα προϊόντα της υποδιαίρεσης 541.5, ούτε αντιβιοτικά ή παράγωγα των αντιβιοτικών, που παρουσιάζονται με μορφή δόσεων ή είναι συσκευασμένα για τη λιανική πώληση	85.267	4,68%
84470	Φορέματα-πουκάμισα (σεμιζιέ), μπλούζες, μπλούζες-πουκάμισα και πουκαμισάκια για γυναίκες ή κορίτσια από υφάσματα πλεκτά	78.515	4,31%
99999	Απόρρητα	66.368	3,64%
05895	Βερούκοκα, κεράσια και ροδάκινα	64.168	3,52%
02499	Άλλα τυριά	62.446	3,43%
54219	Φάρμακα (περιλαμβάνονται και τα κτηνιατρικά) που περιέχουν άλλα αντιβιοτικά, που παρουσιάζονται με μορφή δόσεων ή είναι συσκευασμένα για τη λιανική πώληση	60.426	3,32%
05459	Άλλα λαχανικά, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη	48.614	2,67%
84540	Τα-σερτ και φανελάκια, από πλεκτό	46.053	2,53%
68423	Πλάκες, ταινίες και φύλλα, από αργίλιο, με πάχος που υπερβαίνει το 0,2mm	40.908	2,25%
05751	Σταφύλια νωπά	36.824	2,02%
68421	Ράβδοι και είδη καθορισμένης μορφής από αργίλιο	33.182	1,82%
05793	Φρούτα με κουκούτσια, μ.α.κ. νωπά	27.957	1,54%
05679	Άλλα λαχανικά, παρασκευασμένα ή διατηρημένα αλλιώς παρά με ξύδι ή οξικό οξύ, όχι κατεψυγμένα	27.944	1,53%
68271	Σωλήνες κάθε είδους από χαλκό	26.979	1,48%
77812	Ηλεκτρικοί συσσωρευτές	23.704	1,30%
11217	Κρασιά από νωπά σταφύλια (άλλα από τα αφρώδη κρασιά), μούστοι σταφυλιών που η ζύμωση έχει ανασταλεί με ποσότητα αλκοόλης	22.647	1,24%
77521	Ψυγεία, οικιακού τύπου (ηλεκτρικά ή άλλα), έστω και αν περιέχουν τμήμα κατάψυξης	19.383	1,06%
59865	Φυσικές ορυκτές ύλες ενεργοποιημένες, άνθρακες ζωικής προέλευσης (στους οποίους περιλαμβάνεται και ο εξασθενημένος ζωικός άνθρακας)	18.718	1,03%
05671	Λαχανικά, καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών, παρασκευασμένα ή διατηρημένα με ξύδι ή οξικό οξύ	18.076	0,99%
	Σύνολο εξαγωγών των 20 προϊόντων	970.678	53,30%
	Συνολικές εξαγωγές προς τη Γερμανία	1.821.303	100,00%

* Τα στοιχεία είναι προσωρινά

Πηγή: ΕΣΥΕ-Επεξεργασία στοιχείων από το ΚΕΕΜ